

НАЦИОНАЛНИЯТ КЛУБ “РОДОЛЮБИЕ”

със съдействието на Министерството на образованието и науката, Синдиката на българските учители, Историческия факултет на СУ “Св. Климент Охридски”, Издателство „ТАНГРА“, Националния дворец на децата, Сдружението на преподавателите по история в България, Националния исторически музей, Националния военноисторически музей и в. “Учителско дело“ обявява

ТРИДЕСЕТИ И ТРЕТИ НАЦИОНАЛЕН УЧЕНИЧЕСКИ КОНКУРС ПОД НАСЛОВ

Българският принос в света на науката, технологиите и иновациите

ЦЕЛ:

Участниците в конкурса трябва да покажат своите познания, тълкувания и оценки за събитията и личностите по един от предложените тематични акценти като ги разгледат на фона на европейските и световни процеси.

ОРГАНИЗАЦИЯ:

Конкурсът се организира за всички ученици от общинските, държавните и частните училища, центровете за подкрепа на личностното развитие, както и за учениците от българските общности в чужбина (български държавни, съботни и неделни училища).

Провеждането е в **три възрастови групи - първа** - за ученици от пети до седми клас, **втора** – за ученици от осми до десети клас и **трета** - за ученици от единадесети и дванадесети клас

Участниците разработват един от следните формати:

- Електронна презентация;
- Реферат;
- Есе.

ОСНОВНИ ТЕМАТИЧНИ АКЦЕНТИ НА КОНКУРСА:

Участниците избират един от следните тематични акценти:

- ◆ Културно-историческото наследство по българските земи – хилядолетна духовна приемственост и достойно място в съвременното.
- ◆ Приносът на българските земи в европейската култура през Античността, Средновековието и Новото време.
- ◆ Национално-освободителните борби на българския народ през Възраждането.
- ◆ Българи с принос в националната и общочовешката история.
- ◆ Регионална история.
- ◆ Българската диаспора – от близки земи до далечни континенти.
- ◆ Лична история (на моята фамилия или на избрана друга личност).
- ◆ Национална идентичност, общочовешки ценности.
- ◆ България – люлката на Европа

ПРИМЕРНИ СЪДЪРЖАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ

Участниците са свободни да формулират своя тема за рефератите, есетата и презентациите в съответствие с избрания тематичен акцент.

За тяхно улеснение се предлагат примерни съдържателни направления:

А) ЗА РЕФЕРАТ

- 1. Местните обичаи и традиции – вечният извор на общочовешки ценности.**

Препоръки: Разработката може да се конкретизира върху една област, един обичай или върху обредност, обща за различните религиозни и етнически групи в България. Да се потърси подходяща форма за онагледяване.

2. Приносът на България за християнизирание на славянските народи.

Препоръки: Може да се направи анализ на Кирило-Методиевото дело за разпространение на християнството. Да се наблегне на втората вълна на влияние – XIV – XV век.

3. Борбата за национално освобождение.

Препоръки: Разработките да се насочат не толкова към общоизвестните и масови движения и борби, а по-скоро към местната история, местни дейци, родова история свързана с тези борби във всички български земи.

4. Единство и многообразие.

Препоръки: Да се издирят, опишат и анализират исторически и съвременни факти свързани с религиозната и етническата толерантност в България. Да се проследят резултатите от тях.

5. Символите на моето родно място.

6. Моето родословие – основание за самочувствие

7. Българските будители

Препоръки: Разработката може да е посветена на една или няколко личности с принос за духовното извисяване на нацията.

8. Новобългарската просвета

Препоръки: Представяне на продължилите десетилетия усилия на българската интелигенция през Възраждането за изграждане и развиване на модерна образователна система в българските земи преди Освобождението.

9. Българската диаспора – български общности извън граница.

Препоръки: Разработките могат да представят историческо развитие на съответните общности – възникване, исторически събития, съвременно състояние, културен живот, родови и лични истории.

10. Жалони на българската идентичност.

Препоръки: Разработките могат да представят исторически събития, моменти от църковната история, създаването, дейността и приносите на училища, читалища, културни прояви и др.

11. Български маршрути

Препоръки: Представяне на природни забележителности и културни паметници. В работата да се използва предимно собствен снимков материал, описание и история на обекта /обектите/, предложение за туристически маршрут с карта. Атрактивното оформление и билингвистичните описания са предимство.

12. Великите българи

Препоръки: Личности с приноси в различни области – църковно-националните борби, движението за новобългарска просвета, икономика, култура, наука, спорт, изкуство и др., прославили България по света. Разработката може да е посветена на една или няколко личности, обединени от една цел.

13. Европейци в България и българи в Европа и по света

Препоръки: Личности, допринесли за достойно приобщаване на българите към европейските и световните традиции и ценности през вековете. Разработката може да представя една или няколко личности.

14. България, страна на древни култури. Забележителностите на моето родно място – от първите хора до днешни дни.

Препоръки: Проследяване развитието на човешката култура в района на родното място. Археологически обекти, разкопки. Местности, легенди. Разработката може да бъде както запознаване с отделен обект, така и комплексно проследяване на развитието.

15. Имената в родното ми място – селища и местности. Легенди за имената.

Препоръки: Разработките могат да представят спомени или легенди свързани с наименованията на селища или местности.

Б) ЗА ЕСЕТА

- Духовните ценности на моя род
- Демократичните устои на Търновската конституция

- Доброто ражда добро
- Националният идеал на българите
- Първият Буквар и хилядите „азбукарчета“ на които той отваря прозорец към света
- България – поглед от бъдещето
- Расте, но не старее... София – столица на България
- Обединена Европа – хармония в различията
- „Бъди промяната, която искаш да видиш в света.“ - Махатма Ганди
- Какво обединява българите – каузи или личности?
- Съпричастност и емпатия в променящия се свят
- Пандемията – криза, предизвикателство, шанс...
- България в изследването на космоса
- Моето бъдеще е в България
- „Няма власт над оная глава, която е готова да се отдели от плещите си в името на свободата и за благо на цялото човечество.“ Христо Ботев
- "От нас зависи да бъдем равноправни с другите европейски народи." В. Левски

В) ЗА ПРЕЗЕНТАЦИИ

Авторите на презентации могат да ползват всички предложени теми. Важно е да преценят точно коя тема ще съумеят да представят най-добре в избраната форма.

Изисквания за създаване на проекта

- ❖ Презентацията да отговаря на изискванията на задачата.
- ❖ Използване ефективно на технологичните възможности.
- ❖ Проектът да бъде представен на **Power Point**, да са посочени **ползваните източници и консултантите по проекта**.
- ❖ Съдържанието да бъде прецизно и научно вярно.
- ❖ Презентацията да бъде привлекателна и добре изготвена
- ❖ **Обем** – презентацията трябва да се вмести в рамките на 10 минути или до 20 слайда.

Работи представени като филм или в друга електронна форма различна от Power Point не се оценяват, за да съществува равнопоставеност при класирането.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ РАЗРАБОТКИТЕ

В писмените си работи авторите трябва да изложат проучените от тях факти и събития, както и своите разсъждения и изводи по разглеждания проблем и отражението му върху нашето историческо, материално и духовно развитие и приноса на България в световната цивилизация и култура.

Желателно е участниците в конкурса да насочат вниманието си към разработването на такава тема, която по-пълно да отговаря на тяхната възраст, ниво на подготовка и интереси. Стойността на писмената работа ще бъде по-висока, ако в нея се разглежда конкретно събитие или въпрос, дали отражение върху живота на страната и оказали влияние върху други държави и народи.

На първо място от съществено значение е правилният избор на най-подходящата форма (реферат, презентация или есе), съответстваща на възрастта, знанията и уменията на учениците в зависимост от възрастовата група към която спадат. След това пристъпете към избора на темата. Важно условие в случая е тя да бъде интересна, завладяваща за участника, за да може той да направи самостоятелни проучвания, (които да представи като приложение), анализи и изводи. Не бива да се разчита на безконтролното използване на чужд текст от източници без да са цитирани. Скъпи участници, отнасяйте се с уважение и бъдете коректни към хората, които преди вас са работили по избраната тема.

Предложените теми са само примерни и насочващи. Необходимо е участниците сами да конкретизират темата, по която ще пишат и да формулират възможно най-точното заглавие, като отчитат събитията и фактите, с които разполагат, аргументиращи най-добре тяхната теза.

Много важно е при формулирането на заглавието, обработването на информацията и след това при разработването на темата да се потърси и използва пълноценно помощта на учители историци, литератори или специалисти по други учебни предмети, на учени, музейни работници, местните дружества по родознание и т.н. За да засвидетелстват умения за самостоятелна работа желателно е авторите да използват спомени или разкази на преки участници в описаното събитие, автентични документи, снимки от личен архив и т.н..

Работите да се представят в два екземпляра в обем до 20 страници без приложенията (за реферати) и до пет страници за есета. Материалите, изпращани на електронни носители, да са придружени с разпечатка. Презентациите да имат хартиена „заглавна страница“ с упоменати данни за автора, консултанта и използваните програми.

За рефератите и презентациите да бъдат подготвени резюмета (до 1000 знака).

Работите не трябва да са участвали в други конкурси.

При разработване на темите авторите могат да ползват и някои **по-важни годишнини, които ще бъдат отбелязани през 2025 година:**

1210 г. от рождението и **1140 г.** от смъртта на **Методий** (ок. 815 – 06.04.885), славянски просветител, основоположник на българската и славянска писменост;

1170 г. от създаването на **славянската писменост** (855) от братята Кирил и Методий;

1160 г. от приемане на **християнството** в България (865);

215 г. от **рождението на Александър Екзарх** (1810 – 27.09.1891), български общественик, дипломат и журналист;

175 г. от **рождението на Захарий Стоянов** (Джендо Стоянов Джедев) (1850 – 02.09.1889), български революционер, политик и писател;

175 г. от **рождението на Иван Вазов** (27.06.1850 – 22.09.1921), български поет, писател и драматург; определян като „патриарх на българската литература“;

160 г. от **рождението на Чичо Стоян** (Стоян Михайлов Попов) (21.06.1865 – 31.12.1939), български детски писател;

155 г. от **учредяването на Българската екзархия** с ферман на султан Абдул Азис от 28 февруари 1870;

155 г. от рождението на **Мария Монтесори** (31.08.1870 – 06.05.1952), италианска лекарка и световноизвестна педагожка;

150 г. от **рождението на Кирил Христов** (23.06.1875 – 07.11.1944), български поет и писател, драматург, преводач;

150 г. от **началото на Старозагорското въстание** (16.09.1875);

145 г. от **рождението на Йордан Йовков** (09.11.1880 – 15.10.1937), български писател и драматург, един от класиците на българската литература;

140 г. от **рождението на Николай Лилиев** (Николай Михайлов Попиванов) (26.05.1885–06.10.1960), български поет символист, преводач и драматург;

140 г. от **Съединението на Източна Румелия и Княжество България** (1885);

135 г. от **рождението на Чудомир** (псевд. на Димитър Христов Чорбаджийски) (25.03.1890 – 26.12.1967), български писател хуморист, художник, читалищен деец, краевед;

130 г. от **рождението на Гео Милев** (Георги Милев Касабов) (15.01.1895 – 15.05.1925), български поет, публицист, преводач и художник;

125 г. от **рождението на Веса Паспалеева** (псевд. на Веселина Владимирова Караманова) (03.03.1900–22.02.1980), българска детска поетеса и писателка;

115 г. от **рождението на Майка Тереза** (26.08.1910 – 05.09.1997), индийска монахиня и мисионерка, албанка по произход; удостоена с Нобелова награда за мир (1979);

105 г. от **рождението на Стефан Дичев** (09.01.1920 – 27.01.1996), български писател, автор на исторически романи; най-известен е екранизираният роман „Пътят към София“;

105 г. от **рождението на Леда Милева** (05.02.1920 – 05.02.2013), българска поетеса, преводачка и общественичка;

105 г. от **рождението на Валери Петров** (22.04.1920 – 27.08.2014), български поет, публицист, киносценарист, драматург, преводач;

100 г. от рождението на Свобода Бъчварова (11.01.1925 – 27.06.2012), българска писателка, редакторка и киносценаристка; автор на пенталогията „Земя за прицел“;

100 г. от рождението на Георги Калоянчев (Калата) (13.01.1925 – 18.12.2012), български актьор; автобиографична книга „Жив съм, ваш съм!“;

100 г. от рождението на Георги Парцалев (16.06.1925 – 31.10.1989), български актьор, определян като „тъжният клоун“ на българското кино и театър;

100 г. от рождението на Георги Джагаров (14.07.1925 – 30.11.1995), български поет и драматург;

100 г. от атентата в църквата „Света Неделя“;

100 г. от рождението на Борис Димовски (20.10.1925 – 26.03.2007), български художник график и карикатурист;

95 г. от рождението на Антон Дончев (14.09.1930 – 20.10.2022), български писател, световноизвестен с романа „Време разделно“;

95 г. от рождението на Наум Шопов (27.07.1930 – 18.04.2012), български филмов и театрален актьор;

90 г. от рождението на Дамян Дамянов (18.01.1935 – 06.06.1999), български поет;

90 г. от рождението на Любомир Левчев (27.04.1935 – 25.09.2019), български поет; носител на престижни национални и международни награди;

90 г. от рождението на Георги Мишев (03.11.1935), български сценарист, писател, публицист и редактор;

90 г. от подписването на указ от цар Борис III за създаването на Българското национално радио;

85 г. от рождението на Георги Иванов (02.07.1940), първият български космонавт;

85 г. от рождението на Емил Димитров (23.12.1940 – 30.03.2005), български естраден певец и композитор;

80 г. от рождението на Борис Христов (14.08.1945), български поет, писател, сценарист;

80 г. от създаването на ООН (1945), международна организация за поддържане на мира и сигурността, повишаването на жизнения стандарт и човешките права. България е член от 14.12.1955 г.;

80 г. от рождението на Божидар Димитров (03.12.1945– 01.07.2018), български историк, дългогодишен директор на Националния исторически музей;

80 г. от Първия конгрес на Народните читалища (1945);

75 г. от подписването на Европейската конвенция за човешки права (1950);

70 г. от приемането на България за пълноправен член на ООН (1955).

ООН обявява 2025 г. за:

- Международна година на квантовата наука и технологии
- Международна година на кооперациите
- Международна година за опазване на ледниците
- Международна година на мира и доверието

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА:

1. ЗА РЕФЕРАТ

- 1.1. Познаване, използване и коректно цитиране на проучени исторически изследвания и разнообразни източници.
- 1.2. Достоверно, точно и изчерпателно описание на фактите по темата (въпроса или събитието).
- 1.3. Задълбочено осмисляне и съпоставка на представените факти и привеждане на аргументи.
- 1.4. Убедително структуриране на изложението.
- 1.5. Използване на научен стил и език

- 1.6. Наличие на елементи на лична проучвателска дейност и на собствени разсъждения и изводи във връзка с разглежданите проблеми .
- 1.7. Техническо оформление; спазен обем (до 20 стандартни печатни страници; справочен апарат; приложения; естетически външен вид.

2. ЗА ЕСЕ

- 2.1. Оригиналност на заглавието
- 2.2. Ясно открояване на теза
- 2.3. Убедителна подкрепа на тезата с факти и аргументи
- 2.4. Наличие на собствени разсъждения във връзка с поставената теза
- 2.5. Оригинално изразена лична позиция
- 2.6. Очертани елементи на структура
- 2.7. Спазване на книжовните норми
- 2.8. Спазени технически изисквания и обем.

3. ЗА ПРЕЗЕНТАЦИЯ

Предварително зададени параметри: формат PPS; наличието на **първи слайд - тема и автор, консултант; втори слайд – резюме; последен слайд – използвани източници; без самоцелни ефекти; автоматично и ръчно управление**

- 3.1. Логически организиран подбор на факти и изображения по избраната тема.
- 3.2. Открояване на предимствата, довели до избора на презентация при разработване на темата
- 3.3. Обвързване на презентацията с овладяването на знания и умения по информационни технологии, природознание, изобразително изкуство; съответствието им на стандартните технически изисквания към презентации
- 3.4. Достоверност, точност и краткост на авторските текстове и логическата им обвързаност с изображенията.
- 3.5. Използване на разнообразни автентични източници.
- 3.6. Лично участие при събиране и обработка на фактологичния материал.
- 3.7. Коректно позоваване на използваните източници
- 3.8. Прецизно дозиране на подбраните материали и текст, така че да могат реално да бъдат представени в рамките на зададените 10 минути
- 3.9. Техническо оформление :
 - В презентацията да е налице хармонично съчетание на текст, изображения, таблично и графично представяне на информацията (там където съдържанието позволява това).
 - Ако темата позволява да се използват в максимална степен снимки от личен архив.
 - Прецизно да се определи необходимото време и по желание да се зададе на автоматично прелистване.
 - Висока степен на четивност на текста по отношение на размер, шрифт, съчетаване на шрифтове, цвят, фонове и пр.
 - Дозираност на елементите на всеки слайд.

КЛАСИРАНЕ:

ПЪРВИ КРЪГ - УЧИЛИЩНО ИЛИ РЕГИОНАЛНО НИВО

Класирането на училищно или регионално ниво приключва до **01. 06. 2025 г.** В комисията за оценка на работите е необходимо да участват учители, отговарящи по специалност на темите в предложените разработки, както и представители на РУО и музейни работници. Допуска се комисията да препоръча доработване на класираните работи.

За участие в националния етап се изисква в срок до **18. 07. 2025 г.** да се изпратят класираните **от първо до трето място** разработки в НК “Родолюбие” на посочения по-долу адрес. Те трябва да са придружени с **протокол от комисията по оценяването, списък с имената, датата и годината на раждане и темите на участниците, телефон и електронен адрес на училището и участника за обратна връзка, име на консултанта.** Желателно е копие от протокола да се изпрати до РУО.

Работите да се представят в два екземпляра в обем до 20 страници без приложенията (за реферати) и до пет страници за есетата. Материалите, изпращани на електронни носители, да са придружени с разпечатка. Презентациите да имат хартиена „заглавна страница“ с упоменати данни за автора, консултанта и използваните програми.

Изпращането на разработките само по електронна поща се приема по изключение и е само за тези изпращани от участници извън страната. Изпратените по електронната поща работи трябва да бъдат озаглавени на латиница и придружени с писма, съдържащи цялата изисквана информация.

За рефератите и презентациите да бъдат подготвени резюмета (до 1000 знака).

Участие на един ученик с разработки в различните направления по една и съща тема не се допуска.

ВТОРИ КРЪГ - НАЦИОНАЛНО НИВО ОЦЕНЯВАНЕ

Провежда се от **01. 09. до 17. 10. 2025 г.**

Разработките се оценяват от специализирано жури. Номинираните се представят на Обществения съвет, който предлага на институциите съорганизатори да определят сред тях специалните си награди.

ТРЕТИ КРЪГ - НАЦИОНАЛНО НИВО КЛАСИРАНЕ

Авторите на реферати и презентации, предложени от комисията за класиране (от първо до трето място), ще бъдат поканени да участват **в още един кръг в деня на награждаването или в деня преди награждаването**, за което ще бъдат предварително информирани. Уведомителното писмо до тях ще включва и конкретни указания за формата на този кръг.

Във възрастовите групи VIII– X клас и XI – XII клас от първо до трето място се класират само ИНДИВИДУАЛНИ разработки, а не колективни (чл. 16, ал. 1 т. 1 от НАРЕДБА за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби).

Неявилите се на третия кръг ще бъдат класирани след участвалите в него.

Участие в онлайн формат се приема за разработки на ученици от българските училища в чужбина.

Отличените есета се класират според броя на получените точки.

ОЦЕНЯВАНЕ НА РАЗРАБОТКИТЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО

Оценяването се извършва от специализирана независима комисия, с висока квалификация. Комисията оценява разработките по точкова система, съобразно със зададените критерии. В картите за оценяване присъстват и кратки писмени рецензии за достойнствата и пропуските в разработките. Нейните оценки са окончателни и не подлежат на преразглеждане.

Всички наградени участници се уведомяват писмено на посочената електронна поща. Уведомяват се и съответните РУО.

НАГРАЖДАВАНЕ

Националният конкурс е включен в Националния календар за извънучилищните изяви и в програмата на МОН за насърчаване на творческите способности на децата.

Резултатите от конкурса се обявяват през месец ноември, в чест на Деня на народните будители.

Рефератите, есетата и презентациите се класират в трите възрастови групи – ученици V – VII клас, ученици VIII – X клас и ученици XI – XII клас. Награждават се консултантите на отличените участници. Присъждат се и специални награди от институции, стопански и обществени организации.

На тържествена церемония всички отличени получават грамоти и предметни награди.

Класираните индивидуални участници в разделите „Реферат“ и „Презентации“ (с навършени 14 и ненавършени 18 години **към датата на обявяване на резултатите**) получават и право да кандидатстват за едногодишна стипендия по програмата на МОН за насърчаване на творческите способности на децата. Те трябва да отговорят на всички изисквания, посочени в нея.

Списъкът на наградените се публикува на сайта на клуба, сайта на СБУ и във в. „Учителско дело“.

По време на конкурса Националният клуб ще проведе анкетиране на участниците, с оглед усъвършенстване на механизма и процедурата на провеждане.

Организаторите на конкурса призовават училищните ръководства, учителите по история, философия, български език и литература, както и всички останали, специалистите в центровете за подкрепа на личностното развитие и българските общности зад граница да популяризират проблематиката и да създадат условия за участие на повече ученици в тази родолюбива традиция.

Адресът за изпращане на конкурсните работи е:
София, пк. 1000, ул. „Ген. Паренсов 11,
Телефони за справки 02/9877818, 0879997304; e-mail: nkrodolubie@abv.bg

ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ НА НК “РОДОЛЮБИЕ”